

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної (військової) адміністрації
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ"
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Затверджую
Ректор _____ Галина ПОНОМАРЬОВА
26 лютого 2023 р.

Програма
співбесіди з української мови
для вступників, які вступають
для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(для осіб, які мають право на спеціальні умови участі у конкурсному відборі
під час вступу згідно з Правилами прийому до КЗ «ХГПА» у 2023 році)

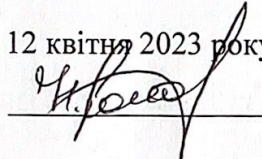
Харків – 2023 р.

Програму до вступних випробувань з української мови розроблено з урахуванням чинних програм з української мови для 5–9 класів (наказ Міністерства освіти і науки України № 804 від 07.06.2017 р.) та програми для 10–11 класів (рівень стандарту, наказ Міністерства освіти і науки України №1407 від 23.10.2017 р.) для вступників, які вступають для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Розроблено викладачами кафедри української лінгвістики, літератури та методики навчання Н. Д. Демченко, І. В. Волковою.

Розглянуто і затверджено
на засіданні кафедри української лінгвістики,
літератури та методики навчання

Протокол № 9 від 12 квітня 2023 року

Завідувач кафедри Наталя ДЕМЧЕНКО

Погоджено

на засіданні Приймальної комісії

Протокол № 1 від 26 квітня 2023 року

Голова Приймальної комісії Галина ПОНОМАРЬОВА

Пояснювальна записка

Програму до вступних випробувань з української мови розроблено з урахуванням чинних програм з української мови для 5–9 класів (наказ Міністерства освіти і науки України № 804 від 07.06.2017 р.) та програми для 10–11 класів (рівень стандарту, наказ Міністерства освіти і науки України №1407 від 23.10.2017 р.), Програми ЗНО з української мови і літератури для осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України № 696 від 26 червня 2018 року).

Матеріал програми з української мови розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Орфоепія», «Орфографія», «Розвиток мовлення».

Українська мова

Фонетика. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування *у-в, і-й*.

Лексикологія. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Застарілі й нові слова (неологізми).

Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.

Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. **Словотвір.** Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу.

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи.

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми).

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості й складені.

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні.

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Словозміна дієслів I та II дієвідміни.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Дієприкметниковий зворот.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Прийменник як службова частина мови. Правопис прийменників.

Сполучник як службова частина мови. Правопис сполучників.

Частка як службова частина мови. Правопис часток.

Вигук як частина мови. Звуконаслідувальні слова. Правопис вигуків.

Словосполучення. Головне й залежне слово в словосполученні.

Граматична основа речення. Види речень у сучасній українській мові. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення.

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні.

Односкладні речення.

Просте ускладнене речення.

Ознаки **складного** речення. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями.

Речення з **прямою мовою**. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою.

Діалог.

Стилі мовлення. Їхні основні ознаки та функції.

Тема й основна думка висловлення. Вимоги до **мовлення**.

Основні **ознаки тексту**. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних типів, жанрів.

Питання для співбесіди

1. Основні правила чергування голосних і приголосних в українській мові.
2. Основні норми української літературної вимови.
3. Правопис префіксів, суфіксів. Зміни приголосних при творенні слів.
4. Правопис знака м'якшення, апострофа.
5. Подвоєння, подовження в українській мові.
6. Спрощення в українській мові.
7. Правопис слів іншомовного походження.
8. Велика літера та лапки у власних назвах.
9. Правопис складних слів.
10. Однозначні й багатозначні слова. Синоніми. Антоніми.
11. Основні способи словотворення.
12. Лексичне значення й граматичні ознаки іменника.
13. Відмінювання іменників.
14. Значення й граматичні ознаки прикметників.
15. Ступені порівняння якісних прикметників.
16. Числівник як частина мови.
17. Правила відмінювання числівників.
18. Займенник як частина мови. Розряди займенників.
19. Значення й граматичні ознаки дієслова.
20. Поділ дієслів на дієвідміни.

21. Прислівник як частина мови. Правопис прислівників.
22. Поняття про прийменник.
23. Загальне поняття про сполучник.
24. Загальне поняття про частку. Розряди часток.
25. Правопис частки *не* з різними частинами мови.
26. Поняття про вигуки. Розділові знаки при вигуках.
27. Словосполучення як одиниця синтаксису. Головне й залежне слово в словосполученні.
28. Головні й другорядні члени речення.
29. Односкладні речення.
30. Пунктуація простого ускладненого речення (однорідні члени речення, вставні слова, звертання).
31. Пунктуація простого ускладненого речення (відокремлені члени речення).
32. Складносурядне речення. Розділові знаки в ньому.
33. Складнопідрядне речення. Типи. Засоби зв'язку.
34. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в ньому.
35. Складні речення з різними типами зв'язку. Типи.
36. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою.
37. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із діалогом.
38. Стили мовлення. Їхні основні ознаки та функції.
39. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення.
40. Основні ознаки тексту. Способи зв'язку речень у тексті.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Конкурсний бал вступника за шкалою від 100 до 200 балів. Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника: 1 рівень (високий): 200-180 балів; 2 рівень (середній): 179-160 балів; 3 рівень (достатній): 159-140 балів; 4 рівень (низький): 139-100 балів.

1 рівень (високий): 200 – 180 балів виставляється вступникам, які в повному обсязі виконали завдання, продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання виконані правильно, без помилок.

2 рівень (середній): 179 – 160 балів виставляється за умови достатньо повного виконання завдань. Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 рівень (достатній): 159 – 140 балів виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

4 рівень (низький): 139 – 100 балів виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійнокатегоріальним

апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

За результатами проведеної співбесіди здійснюється очне оцінювання підготовленості (оцінювання знань, умінь та навичок) вступника з одного, двох або трьох предметів (складових), за результатами якої за кожний предмет (складову) виставляються оцінки за шкалою 100-200 (з кроком в один бал) або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно») чи приймається рішення рекомендувати/не рекомендувати вступників до зарахування.

Список джерел для підготовки до співбесіди

Нормативні документи

1. Навчальні програми для 5-9 класів. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
2. Навчальні програми для 10-11 класів. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>
3. Програма ЗНО з української мови. URL: <https://testportal.gov.ua/programe/>

Довідкова і навчальна література

4. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>
5. Шкільні підручники. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/ukrainska6>
6. Шкільні підручники. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/ukrainska7>
7. Шкільні підручники. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/ukrainska8>
8. Шкільні підручники. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/ukrainska9>
9. Шкільні підручники. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/ukrainska10>
10. Шкільні підручники. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/ukrainska11>